

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 stycznia 2018 roku (znak (...) -2004) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił wartość kapitału początkowego A. O. na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 71 183,31 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 45,74% i został pomnożony przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 558,44 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy uwzględnił 15 lat, 0 miesięcy i 9 dni tj. 180 miesiące okresów składkowych oraz 0 miesięcy i 28 dni okresów nieskładkowych. Uwzględniony został również okres opieki na dziećmi - 2 lata, 11 miesięcy i 18 dni. Łącznie okresy nieskładkowe wyniosły 3 lata, 0 miesięcy i 16 dni tj. 36 miesięcy. Wysokość 24% kwoty bazowej wyniosła 293,01 zł. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 71,85%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 71 183,31 zł.

/decyzja z dnia 23 stycznia 2018 roku k. 63 -64 akt kapitałowych ZUS/

Decyzją z dnia 29 stycznia 2018 roku (znak (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 11 stycznia 2018 roku przyznał A. O. prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2018 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że emerytura została obliczona zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej jako równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Przy ustaleniu wysokości emerytury uwzględniono:

- kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji, która wynosi 55657,63 zł;
- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego, która wynosi 265867,45 zł;
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 258,70 miesięcy.

Wyliczona kwota emerytury wyniosła $((...),63 + (...),45) / 258,70 = 1242,85$ zł. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał również, że za okres od 11 grudnia 1975 roku do 25 listopada 1977 roku nieudokumentowania zarobkami z tytułu pozostawania w stosunku pracy w myśl Kodeksu pracy przyjęto w podstawie wymiaru świadczenia kwoty obowiązującego w danym roku kalendarzowym minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

/decyzja z dnia 29 stycznia 2018 roku 9 - 10v akt ZUS/

Odwołanie od ww decyzji w dniu 2 marca 2018 roku złożyła A. O. wnosząc o ich zmianę i ponowne przeliczenie przyznanej emerytury w oparciu o prawidłowe obliczenie kapitału początkowego z uwzględnieniem rzeczywistych zarobków stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za lata 1975-1980 zgodnie ze świadectwem pracy z dnia 30 września 1980 roku z Zakładów (...) w Ł., w którym jej wynagrodzenie określono na kwotę 14,50 zł,- na godzinę oraz o zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz kosztów postępowania.

/odwołanie z dnia 2 marca 2018 roku k. 3- 4, odwołanie z dnia 2 marca 2018 roku k. 3- 4,

zawarte w akt o sygn. VIII U 620/18/

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie podtrzymując dotychczasową argumentację. Nadto Zakład podniósł, że w sytuacji, gdy w aktach osobowych pracownika wynagrodzenie określone jest stawką godzinową,

to dopuszczalne jest ustalenie wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru świadczenia tylko wówczas, jeżeli zachowały się dane dotyczące ilości godzin, jaką pracownik faktycznie przepracował w danym okresie na określonym stanowisku z danym zaszeregowaniem. W okresie od

11 grudnia 1975 roku do 30 września 1980 roku wnioskodawczyni była zatrudniona w (...) w Ł.. W tym w okresie od 26 listopada 1977 roku do 30 września 1980 roku przebywała urlopie wychowawczym. Z uwagi na brak jakichkolwiek dokumentów potwierdzających zarobki za w/w okres, tj. od 11 grudnia 1975 roku do 25 listopada 1977 roku przyjęto minimalne wynagrodzenie w j.g.u. Jedynym dokumentem, w którym wskazano wysokość wynagrodzenia wnioskodawczyni jest świadectwo pracy z dnia 30 września 1980 roku. Nie ma zatem podstaw do przyjęcia wskazanego wynagrodzenia do wcześniejszych okresów zatrudnienia, gdyż jest mało prawdopodobne by wnioskodawczyni od początku zatrudnienia miała takie samo wynagrodzenie. Natomiast w ostatnim okresie zatrudnienia wnioskodawczyni korzystała z urlopu wychowawczego na dziecko.

/odpowiedź na odwołanie z dnia 16 marca 2018 roku k. 6 - 6v, odpowiedź na odwołanie z dnia 16 marca 2018 roku k. 6 - 6v zawarta w akt o sygn. VIII U 620/18/

Postanowieniem z dnia 26 marca 2018 roku Sąd Okręgowy połączył sprawę o sygn. akt VIII U 620/18 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn. akt VIII U 619/18.

/postanowienie z dnia 26 marca 2018 roku k. 8 zawarte w aktach o sygn. VIII U 620/18/

Na rozprawie w dniu 23 lipca 2018 roku wnioskodawczyni poparła odwołanie oraz oświadczyła, że otrzymała pismo ZUS z dnia 4 czerwca 2018 roku i wniosła o przeliczenie emerytury przy uwzględnienia wskaźnika wwpw kapitału początkowego w wysokości wskazanej w tym piśmie procesowym. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowisko stron e- protokół z dnia 23 lipca 2018 roku 00:01:03 - 00:07:01 -płyta CD k. 38/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona A. O. urodziła się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna/

W dniu 11 stycznia 2018 roku wnioskodawczyni złożyła wniosek o emeryturę.

/wniosek z dnia 11 stycznia 2016 roku k. 1 – 3 akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 23 stycznia 2018 roku (znak (...) -2004) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił wartość kapitału początkowego A. O. na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 71 183,31 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 45,74% i został pomnożony przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 558,44 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy uwzględnił 15 lat, 0 miesięcy i 9 dni tj. 180 miesiące okresów składkowych oraz 0 miesięcy i 28 dni okresów nieskładkowych Uwzględniony został również okres opieki na dziećmi - 2 lata, 11 miesięcy i 18 dni. Łącznie okresy nieskładkowe wyniosły 3 lata, 0 miesięcy i 16 dni tj. 36 miesięcy. Wysokość 24% kwoty bazowej wyniosła 293,01 zł. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 71,85%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 71 183,31 zł.

/decyzja z dnia 23 stycznia 2018 roku k. 63 -64 akt kapitałowych ZUS/

Do obliczenia wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego organ rentowy przyjął następujące dochody stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wnioskodawczyni uznając je za najkorzystniejsze:

- 1975 rok – 812,90 zł; stanowiło 20,77 % przeciętnego wynagrodzenia,
- 1976 rok – 14400,00 zł; stanowiło 28,03 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1977 rok – 14366,67 zł; stanowiło 28,42 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1980 rok – 8399,00 zł; stanowiło 46,35 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1981 rok – 39249,00 zł; stanowiło 51,05 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1982 rok – 81540,00 zł; stanowiło 58,42 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1983 rok – 98824,00 zł; stanowiło 56,89 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1984 rok – 64568,00 zł; stanowiło 42,61 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1986 rok – 117843,00 zł; stanowiło 48,91 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1987 rok – 168218,00 zł; stanowiło 48,03 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1988 rok – 213125,00 zł; stanowiło 33,45 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1989 rok – 714308,00 zł; stanowiło 28,79 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1990 rok – 1196009,00 zł; stanowiło 10,56 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1991 rok – 1266421,00 zł; stanowiło 11,92 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1993 rok – 4230240,00 zł; stanowiło 52,94 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1994 rok – 23106180,00 zł; stanowiło 48,19 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1995 rok – 5736,78 zł; stanowiło 68,04 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1996 rok – 9631,84 zł; stanowiło 91,94 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1997 rok – 8754,30 zł; stanowiło 68,70 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1998 rok – 10520,78 zł; stanowiło 70,73 % przeciętnego wynagrodzenia

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 45,74%.

/obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego k.656 akt ZUS/

Zaskarżoną zaś decyzją z dnia 29 stycznia 2018 roku (znak (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 11 stycznia 2018 roku przyznał A. O. prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2018 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że emerytura została obliczona zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej jako równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Przy ustaleniu wysokości emerytury uwzględniono:

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 55657,63 zł;

- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 265867,45 zł;
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 258,70 miesięcy;
- wyliczona kwota emerytury wynosi 1242,85 zł

Wyliczona kwota emerytury wyniosła ((...),63 + (...),45) /258,70 = 1242,85 zł. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał również, że za okres od 11 grudnia 1975 roku do 25 listopada 1977 roku nieudokumentowania zarobkami z tytułu pozostawania w stosunku pracy w myśl Kodeksu pracy przyjęto w podstawie wymiaru świadczenia kwoty obowiązującego w danym roku kalendarzowym minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

/decyzja z dnia 29 stycznia 2018 roku 9 - 10v akt ZUS/

W okresie od dnia 11 grudnia 1975 roku do dnia 30 września 1980 roku wnioskodawczyni A. O. była zatrudniona w Zakładach (...) w Ł. na stanowisku szwaczki. W okresie od dnia 26 listopada 1977 roku do dnia 30 września 1980 roku przebywała na urlopie wychowawczym.

/bezsporne, a nadto świadectwo pracy – k. 18/

Wnioskodawczyni w okresie zatrudnienia w Zakładach (...) w Ł. przed urlopem wychowawczym otrzymywała wynagrodzenie według stawki godzinowej w wysokości:

- od dnia 11 grudnia 1975 r. do dnia 10 marca 1976 r. – 8 zł/ godz.,
- od dnia 11 marca 1976 r. do dnia 31 maja 1976 r. – 10 zł/ godz.,
- od dnia 1 czerwca 1976 r. do dnia 25 listopada 1977 r. – 11,50 zł/ godz.

/angaże z dokumentacji osobowej – k. 24-26/

Przy przyjęciu, iż w spornym okresie zatrudnienia w Zakładach (...) w Ł. od dnia 11 grudnia 1975 r. do dnia 25 listopada 1977 r., podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowił iloczyn stawek godzinowych przez normatywny czas pracy tj. przez 46 godzin tygodniowo, wynikających ze znajdujących się w aktach osobowych angaży - wskaźnik wysokość podstawy wymiaru składek wyliczony z najkorzystniejszych 20 lat kalendarzowych za okres 1975 – 1998 lat wynosi 47,95 % -. Wartość kapitału początkowego wyniosłaby 72.497,92 zł, po waloryzacji wartość kapitału początkowego wyniosłaby 270.777,48 zł. Kwota wyliczonej emerytury wyniosła 1.261,83 zł, a po waloryzacji od dnia 1 marca 2018 roku – 1.299,43 zł. Do obliczenia wyżej wskazanego wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego organ rentowy przyjął następujące dochody stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wnioskodawczyni:

- 1975 rok – 976,00 zł; stanowiło 24,94 % przeciętnego wynagrodzenia,
- 1976 rok – 24867,00 zł; stanowiło 48,41 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1977 rok – 24334,00 zł; stanowiło 48,13 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1980 rok – 8399,00 zł; stanowiło 46,35 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1981 rok – 39249,00 zł; stanowiło 51,05 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1982 rok – 81540,00 zł; stanowiło 58,42 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1983 rok – 98824,00 zł; stanowiło 56,89 % przeciętnego wynagrodzenia

- 1984 rok – 64568,00 zł; stanowiło 42,61 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1986 rok – 117843,00 zł; stanowiło 48,91 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1987 rok – 168218,00 zł; stanowiło 48,03 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1988 rok – 213125,00 zł; stanowiło 33,45 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1989 rok – 714308,00 zł; stanowiło 28,79 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1990 rok – 1196009,00 zł; stanowiło 10,56 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1991 rok – 1266421,00 zł; stanowiło 11,92 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1993 rok – 4230240,00 zł; stanowiło 52,94 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1994 rok – 23106180,00 zł; stanowiło 48,19 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1995 rok – 5736,78 zł; stanowiło 68,04 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1996 rok – 9631,84 zł; stanowiło 91,94 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1997 rok – 8754,30 zł; stanowiło 68,70 % przeciętnego wynagrodzenia
- 1998 rok – 10520,78 zł; stanowiło 70,73 % przeciętnego wynagrodzenia.

/pismo ZUS – k. 31; wyliczenia ZUS - k. 68-71 akta kapitałowych ZUS)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS. Sąd oparł się w szczególności na zachowanych aktach osobowych wnioskodawczyni, dokumentach ze spornego okresu zatrudnienia oraz hipotetycznym wyliczeniu wysokości kapitału początkowego i emerytury dokonany przez ZUS. Wnioskodawczyni nie kwestionowała wyliczenia wysokości kapitału początkowego i emerytury dokonanej przez ZUS.

Podkreślenia wymaga, że niemożliwym było uwzględnienie żądania wnioskodawczyni przyjęcia przy wyliczeniu kapitału początkowego i emerytury wynagrodzenia skarżącej w wysokości 14,50 zł za godzinę przez cały okres zatrudnienia w Zakładach (...), gdyż z zachowanej dokumentacji osobowej wynika wprost, że w powyższym okresie zatrudnienia (wyłączając okres urlopu wychowawczego) odwołująca otrzymywała wynagrodzenia w niższych stawkach, niż wskazana w świadectwie pracy.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na częściowo uwzględnienie.

W myśl art.26 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz.1270 z późn. zm.) emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art.25 (podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art.173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art.40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust.1a i 1b oraz art.185) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust.5 i art.183.

Zgodnie art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (art. 173 ust. 2).

Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12 (art. 174 ust. 1 ww. ustawy). Jak stanowi art. 174 ust. 2 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 ww. przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem przed dniem 1 stycznia 1999 roku. Natomiast ust. 7 art. 174 stanowi, że do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 analizowanego przepisu stanowi zaś, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku według określonego w ustawie wzoru. Wartość współczynnika, obliczonego na podstawie ust. 8, w zależności od płci, wieku ubezpieczonego oraz stażu ubezpieczeniowego w dniu 31 grudnia 1998 r., przedstawiona jest w tabeli, stanowiącej załącznik do ustawy (ust. 13).

Jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu (ust. 3b).

Istota niniejszego postępowania sprowadziła się, zatem do rozstrzygnięcia, czy możliwym jest przyjęcie innych wartości wynagrodzenia przy wyliczaniu kapitału początkowego wnioskodawczyni. Nie ulegało, bowiem wątpliwości, że wartość kapitału początkowego wnioskodawczyni przekłada się bezpośrednio na wysokość należnego jej świadczenia emerytalnego.

Zgodnie z treścią § 21 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz.1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja § 21 ust.1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10, poz.49) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących

wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 roku - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 roku - III AUr 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III AUr 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczonego w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru.

Należy podkreślić, że Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej z okresami zatrudnienia wnioskodawczyni, co dało podstawę do oceny prawidłowości zaskarżonych decyzji w świetle zarzutów ubezpieczonej. Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego (ostatecznie w oparciu o wiarygodne i precyzyjne zeznania świadków). W takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że w spornym okresie w Zakładach (...) w Ł. od dnia

11 grudnia 1975 r. do dnia 25 listopada 1977 r. wnioskodawczyni osiągała wynagrodzenie wyższe niż przyjęte do wyliczenia przez organ wynagrodzenie minimalne, jaka jej przysługiwała, co zostało wykazane wprost angażami zawartymi w aktach osobowych wnioskodawczyni.

W ocenie Sądu załączone do akt angaże, które zawierały stawkę godzinową stanowiły wystarczający dowód do wyliczenia jej wynagrodzenia za sporny okres, przy uwzględnieniu wymiaru czasu pracy obowiązującego w tym okresie.

W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z art. 6 k.c. to na wnioskodawcy spoczywał ciężar dowodowy w niniejszej sprawie. Oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontradyktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach pozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń. Jeżeli twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Sąd Okręgowy uznał również, zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, iż nie jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (patrz wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76).

Wnioskodawczyni skutecznie wykazała przed Sądem, iż otrzymywała wynagrodzenie wyższe niż ustalił to ZUS, wobec czego wymiar kapitału początkowego, a co za tym idzie emeryturę należało przeliczyć.

Słusznym, zatem okazało się odwołanie wnioskodawczynie od decyzji dotyczącej wysokości kapitału początkowego i dot. wysokości emerytury, gdyż przedstawione dokumenty stanowiły nowe okoliczności, mające znaczny wpływ na wysokość świadczenia, co Sąd ustalił w przedmiotowym postępowaniu.

Istotnym jest także fakt, że na skutek dokonanego przez ZUS hipotetycznego wyliczenia wysokości kapitału początkowego i emerytury przy przyjęciu, iż w spornym okresie zatrudnienia wnioskodawczynie w Zakładach (...) w Ł. od dnia 11 grudnia 1975 r. do dnia 25 listopada 1977 r., podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowił iloczyn stawek godzinowych przez normatywny czas pracy tj. przez 46 godzin tygodniowo, wynikających ze znajdujących się w aktach osobowych angaży - wskaźnik wysokość podstawy wymiaru składek wyliczony z najkorzystniejszych 20 lat kalendarzowych za okres 1975 – 1998 lat wyniósł 47,95 % i jest korzystniejszy od dotychczasowego 45,74%.

Co do żądania wnioskodawczynie uwzględnienia wynagrodzenia w wysokości 14,50 zł za godzinę pracy przez cały okres zatrudnienia w Zakładach (...), brak jest podstaw do przyjęcia takiego wynagrodzenia, gdyż – tak jak już wyżej wskazano z zachowanej dokumentacji osobowej wynika wprost, że w powyższym okresie zatrudnienia (wyłączając okres urlopu wychowawczego) odwołująca otrzymywała wynagrodzenia w niższych stawkach, niż wskazana w świadectwie pracy.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 i § 2 k.p.c., orzekł jak sentencji.

O dacie przeliczenia emerytury wnioskodawcy Sąd orzekł na podstawie art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS, wypożyczając akta rentowe

10.09.2018r.